

Professor Erik Lundberg.

att även utsikterna för de närmaste 4—5 åren inte äro särskilt ljusa. Någon allmän höjning av reallönerna kan med andra ord inte väntas äga rum under den närmaste framtiden. Det är ett för vår demokrati synnerligen glädjande tecken, att man bland arbetare och tjänstemän och dessas organisationer i insikt om lägets allvar synes vilja bryta löne- och prisstegringsspiralen och gå in för stabilisering. Jag hoppas endast, att denna akt av beundransvärd självövertvin-nelse, som avståendet från lönehöjning under en högkonjunktur i alla fall är, inte kommer att åtföljas av ny skärpning och utbredning av regleringarna.

Stockholm den 25 november 1948.

Erik Lundberg.

PROFESSOR SVENNILSON:

Oavsett med vilken framgång vår ekonomiska politik genomföres, finns det anledning utgå ifrån att den svenska produktionen under de närmaste åren kommer att möta en rad svårigheter. Man har dock anledning hoppas att en successiv stegring av den reala nationalprodukten skall bli möjlig. De stora investeringar, som de senaste åren ägt rum och som alltjämt pågå i syfte att bygga ut produktionen, komma dock först om ett par år att ge större resultat. Den svenska produktionsutvecklingen kan då, såvida vi icke drabbas av ett bakslag i den internationella konjunkturen, väntas bli påskyndad.

Utvecklingen av den svenska produktionen kommer dock icke att möjliggöra en motsvarande stegring av konsumtionen.

Anspråken på varor ha nämligen de senaste åren överstigit våra resurser och ökningen av konsumtionen måste därför i främsta rummet användas för att fylla ut luckan i vår betalningsbalans. Till dess att så skett, måste importen och därmed också förbrukningen skäras ned. Möjligheten att skära ned investeringarna utan skada för produktionsutvecklingen på något längre sikt synes vara relativt begränsad. Den svenska allmänheten måste därför under den närmaste tiden troligen inrikta sig på att minska sina inköp av konsumtionsvaror.

Under sådana förutsättningar vore det givetvis meningslöst att genomföra en höjning av löneinkomsterna. Även om dessa inkomster stabiliseras, kan en balans mellan efterfrågan och tillgång på varor endast uppnås, om inkomsttagarna öka sitt sparande så att det kommer i bättre överensstämmelse med de stora investeringar, som äro nödvändiga för att tillräckligt snabbt öka produktionsresultatet.

Om konsumenterna under de närmaste åren kunna visa återhållsamhet i sina anspråk på varor, bör det å andra sidan bli möjligt att på längre sikt få i gång en fortsatt stegring av konsumtionen. Även om svårigheterna på kort sikt äro stora, finns det knappast anledning att hysa pessimism beträffande vårt näringslivs möjligheter till fortsatt utveckling på längre sikt och därför ej heller beträffande möjligheterna till förnyad standardstegring.

Stockholm den 25 november 1948.

Ingvar Svennilson.

Professor Ingvar Svennilson.